

Husk at investeringen påvirker kapitalomkostningerne

Investering: Står du over for en større investering, har du sikkert allerede en god idé om afkastningsgrad og usikkerhed. Det er dog også vigtigt at tage hensyn til, hvordan investeringen vil påvirke dine kapitalomkostninger.

Fællesskab: Nogle landmænd vælger at købe maskiner i fællesskab. Fælleskøb kan nemlig gøre, at man opnår de størrelsesøkonomiske fordele.

Afkastningsgrad

Afkastningsgraden er et relativt mål, der i procent afspejler, hvad der er tilbage efter, at alle andre omkostninger end kapitalomkostningerne er betalt.

Af Konsulent Michael Friis Pedersen, VFL

Hvis du i forbindelse med en investering udelukkende ser på afkastningsgraden, når du skal afgøre, om du for eksempel skal udvide bedriften, vil du ikke få det fulde billede. Afkastningsgraden tager nemlig ikke hensyn til, hvordan kapitalomkostningerne bliver påvirket af ændringer i størrelsen på bedriften. Det er derfor ikke noget fyldestgørende mål for størrelsesøkonomi i personligt ejede virksomheder.

Afkastningsgraden er et relativt mål, der i procent afspejler, hvad der er tilbage efter at alle andre omkostninger, end kapitalomkostningerne er betalt. Afkastningsgraden udtrykker altså, hvor meget der er tilbage til renter og aflønning af egenkapitalen divideret med den bundne kapital pr. hektar.

Vurdering af størrelsesøkonomi

Der er flere størrelsesøkonomi

miske fordele, der kommer til udtryk i afkastningsgraden, som for eksempel bedre maskinudnyttelse og bedre handelsvilkår. De størrelsesmæssige ulemper, der har med finansieringen at gøre, kommer desværre ikke til udtryk i afkastningsgraden. Det er derfor problematisk at vurdere, om der samlet set er størrelsesøkonomiske fordele eller ulemper ved at ændre på bedriftens størrelse alene ud fra afkastningsgraden.

Finansielle ulemper

Personligt ejede virksomheder har stigende kapitalomkostninger ved øget størrelse, fordi der ikke kan gennemføres store investeringer uden, at det påvirker gældsprocenten, som igen vil påvirke kapitalomkostningerne bl.a. gennem øget rentemarginal, øget bidrag og øget krav til aflønning af egenkapitalen.

Det kan være, at du skal finansiere investeringen helt eller delvist med bankgæld. Men ud over de renteudgifter, der er direkte forbundet med

finansieringen, skal du tage hensyn til, at bidrag og rentemarginal på allerede eksisterende gæld måske vil stige, fordi du øger din gældsprocent. En øget gældsprocent kan nemlig betyde en dårligere rating, og det medfører omkostninger for dig. En øget gældsprocent betyder også, at dit eget krav til forrentning af egenkapitalen bør hæves, fordi usikkerheden omkring indtjeningen stiger.

Afkastningsgraden på den påtænkte investering skal altså være højere end de direkte finansieringsomkostninger plus tillæg fra stigende omkostninger på den eksisterende gæld og plus tillæg fra den øgede afkastkrav på egenkapitalen.

Måske kan du udnytte de størrelsesøkonomiske fordele uden, at du får de størrelsesøkonomiske ulemper med fra finansieringssiden. Det kan der bl.a. være mulighed for ved maskinsamarbejde med naboer eller ved at forpagte i stedet for at købe mere jord.

3

Gode råd

- 1 Søg om muligt at høste stordriftsfordele gennem maskinsamarbejder og/eller forpagtning.
- 2 Prøv at beregne det vægtede gennemsnit af dine kapitalomkostninger.
- 3 Ved investeringer prøv da at beregne hvordan de vægtede gennemsnitlige kapitalomkostninger vil være, efter investeringen er gennemført.

Størrelsesøkonomi

Inden, der er tale om størrelsesøkonomiske fordele på den enkelte bedrift, skal stigningen i afkastningsgraden mere end opveje den stigning i de gennemsnitlige kapitalomkostninger, der typisk kommer ved øget størrelse på bedriften.